

Незмінні цінності в новому Законі України «Про академічну добročесність»

Архітектура довіри та якості
в освітньому процесі.

Наталія Карвацка, Ганна Красильникова
Відділ забезпечення якості вищої освіти ХНУ

ЕТАПИ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВОГО ЗАКОНУ

18 ГРУДНЯ 2025

Набрання чинності.
Початок перехідного
періоду для закладів освіти.

31 ЛИПНЯ 2026

Прийняття Закону (№ 4742-
IX). Базовий документ
затверджено
Верховною Радою.

1 ЛЮТОГО 2026

Повноцінне введення в дію.
Встановлення єдиних правил
та відповідальності за
академічні порушення на
всіх рівнях.

Локальний фундамент: Нормативна база ХНУ

Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Хмельницькому національному університеті.

Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНУ.

Ці внутрішні документи перетворюють вимоги національного Закону на конкретні процедури нашого університету.

Екосистема академічної доброчесності

Усі суб'єкти зобов'язані спільно формувати та утверджувати цю культуру в академічних спільнотах.

7 базових цінностей: Компас доброчесності

5 керівних принципів системи

Академічна успішність

1. Пріоритетність навчання

Забезпечення доброчесності через виховання, стимулювання та заохочення студентів.

2. Відкритість

Прозорість інформації про правила, види порушень та відповідальність.

3. Нульова толерантність

Нетерпимість до будь-яких проявів порушень.

4. Повага до авторства

Непорушність прав інтелектуальної власності іншої людини.

5. Уникнення конфлікту інтересів

Запобігання ситуаціям, що ставлять під загрозу об'єктивність.

Правила для навчання: Щоденний стандарт здобувача

**Виконання завдань
(Самостійність)**

Базове правило:

Кожне завдання виконується самостійно.

Винятки:

Дозволена командна робота або використання допоміжних інтернет-ресурсів, якщо це прямо передбачено умовами завдання.

**Використання джерел
(Цитування)**

Чужі ідеї:

Обов'язкове посилання на автора/джерело при використанні чужих текстів, зображень, думок чи розробок.

**Власні ідеї
(Самоцитування):**

Використання раніше створеного власного твору дозволяється лише якщо це передбачено умовами поточного завдання.

Правила створення творів та Політика щодо ШІ

Створення та оприлюднення

Атрибуція: Завжди вказувати посилання на джерело при використанні чужої інтелектуальної діяльності.

Співавторство: В оприлюдненому творі зазначаються абсолютно всі його автори.

Кваліфікаційні роботи: Оприлюднюються до захисту в машинозчитувальному форматі у вільному доступі.

Штучний інтелект

Вимога Закону та ХНУ: У разі використання згенерованих ШІ об'єктів, автор зобов'язаний повідомити про це.

Деталізація: Необхідно вказати методику генерування або посилання на комп'ютерну програму (відповідно до Політики використання ШІ в ХНУ).

Анатомія порушення: 4 ключові ознаки

Обман

Свідоме (умисне) надання чи оприлюднення неправдивої інформації про себе, інших або результати діяльності.

Несправедливість

Дискримінація, упереджене оцінювання, надання незаслуженої переваги або застосування невідповідної санкції.

Бездіяльність

Свідоме невиконання обов'язків, несвоєчасне прийняття рішень, ігнорування порушень.

Привласнення

Привласнення результатів інтелектуальної діяльності іншої особи.

Таксономія порушень: 13 видів

Плагіат та Авторство

- Академічний плагіат
- Самоплагіат
- Відчуження авторства
- Приписування авторства

Маніпуляції з процесом

- Фабрикація
- Фалсифікація
- Недоброчесне використання ШІ
- Несамостійне виконання завдання
- Недозволена допомога
- Академічний саботаж

Інституційні та Оцінювальні

- Недоброчесне оцінювання
- Схиляння до порушення
- Інституційні порушення академічної доброчесності

Принципи реагування: Баланс справедливості

Обов'язковість:

Гарантоване та своєчасне реагування на сигнали.

Неупередженість:

Недискримінаційне ставлення до осіб під час розгляду.

Доведення вини:

Обов'язковість встановлення факту порушення (презумпція невинуватості).

Співмірність:

Захід реагування має чітко відповідати тяжкості порушення.

Незворотність:

Відповідальність лише за дії, які були порушенням на момент їх вчинення.

Прозорість:

Відкритість процедур розгляду повідомлень та визначення санкцій.

Механізм інституційного реагування

Спектр санкцій: Виховні заходи

Фокус на корекції та усвідомленні помилок.

Відвідування тематичних занять.

(Додаткові лекції, курси
чи тренінги з
академічного
письма/добросовісності).

Усне попередження.

(Фіксація факту з
роз'ясненням
можливих наслідків).

Письмове попередження.

(Офіційний документ
про необхідність
дотримання правил).

Повторне виконання.

(Обов'язок переробити
конкретне навчальне
завдання).

Спектр санкцій: Академічна відповідальність

Пропорційні заходи за доведені, серйозні порушення.

Рівень 1 (Повторне проходження):

Необхідність заново пройти освітній компонент або процедуру оцінювання (атестацію).

Рівень 2

(Фінансові/Академічні обмеження):

Позбавлення стипендії (до 1 року), втрата пільг з оплати навчання, або заборона участі в грантах/мобільності (на 1-3 роки).

Рівень 3 (Управлінські обмеження):

Виключення зі складу вченої ради (на 1-3 роки).

Рівень 4 (Відрахування):

Найвища міра. Відрахування з бюджетної форми навчання або повне відрахування здобувача освіти (за винятком осіб з особливими освітніми потребами).

Доброчесність — це фундамент цінності диплома ХНУ

Новий закон не є просто списком заборон чи покарань.
Це структурна модернізація нашої освітньої системи.

Студенти отримують гарантію справедливого оцінювання та захист свого авторства.

Викладачі отримують чіткий, прозорий інструментарій для підтримки стандартів.

Університет формує середовище, де чесність є головною валютою сучасного фахівця.

Будуємо культуру довіри разом.

Презентацію підготовлено на основі Закону України «Про академічну доброчесність»

Візуальне представлення матеріалів - NotebookLM